

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

Handwritten: Gustaf Carlsson
50

Dikter

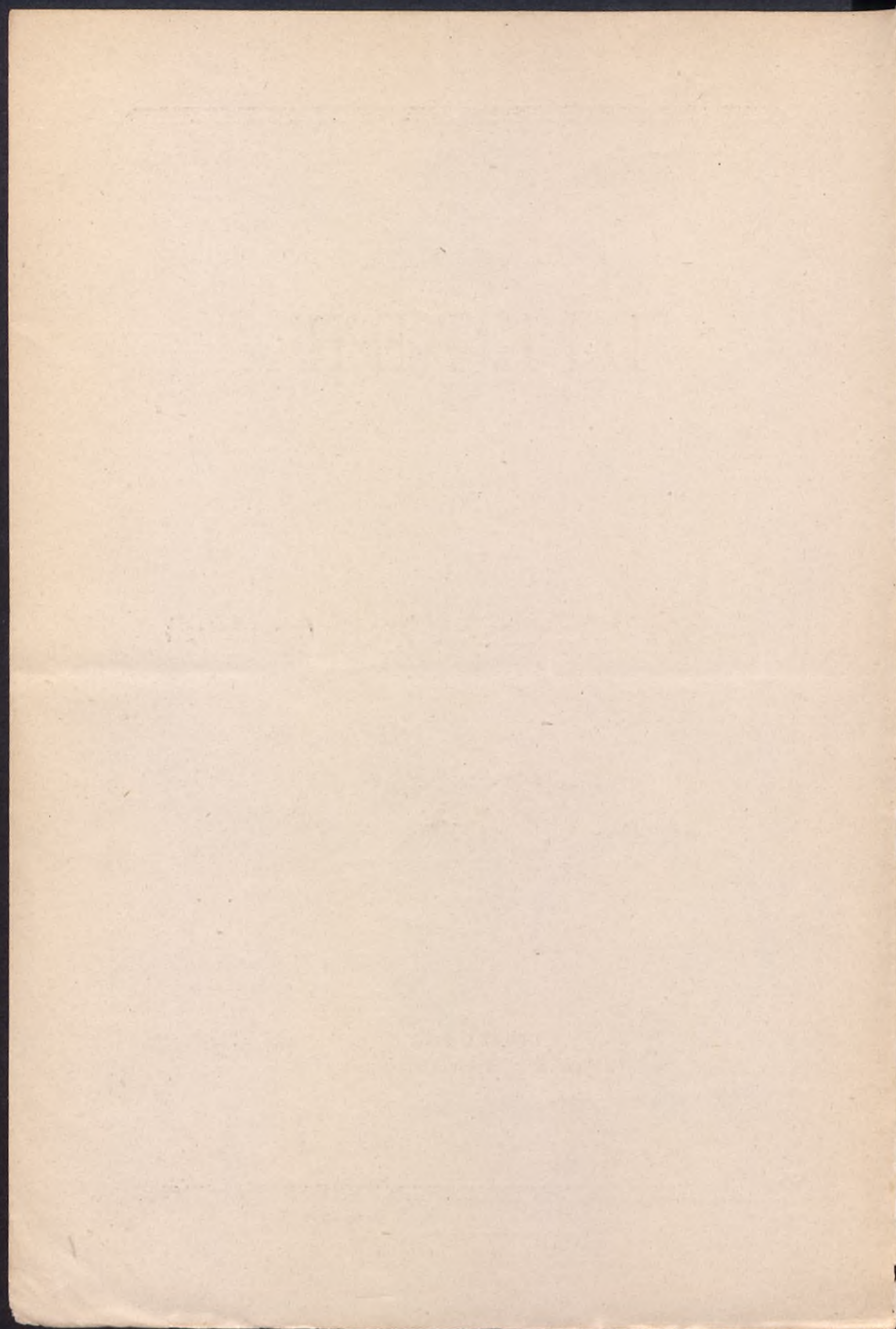
af

Gustaf Carlsson Leijonhufvud

Uppslagen (40 exemplar) ej tillgänglig i bokhandeln

Handwritten: 5

DIKTER

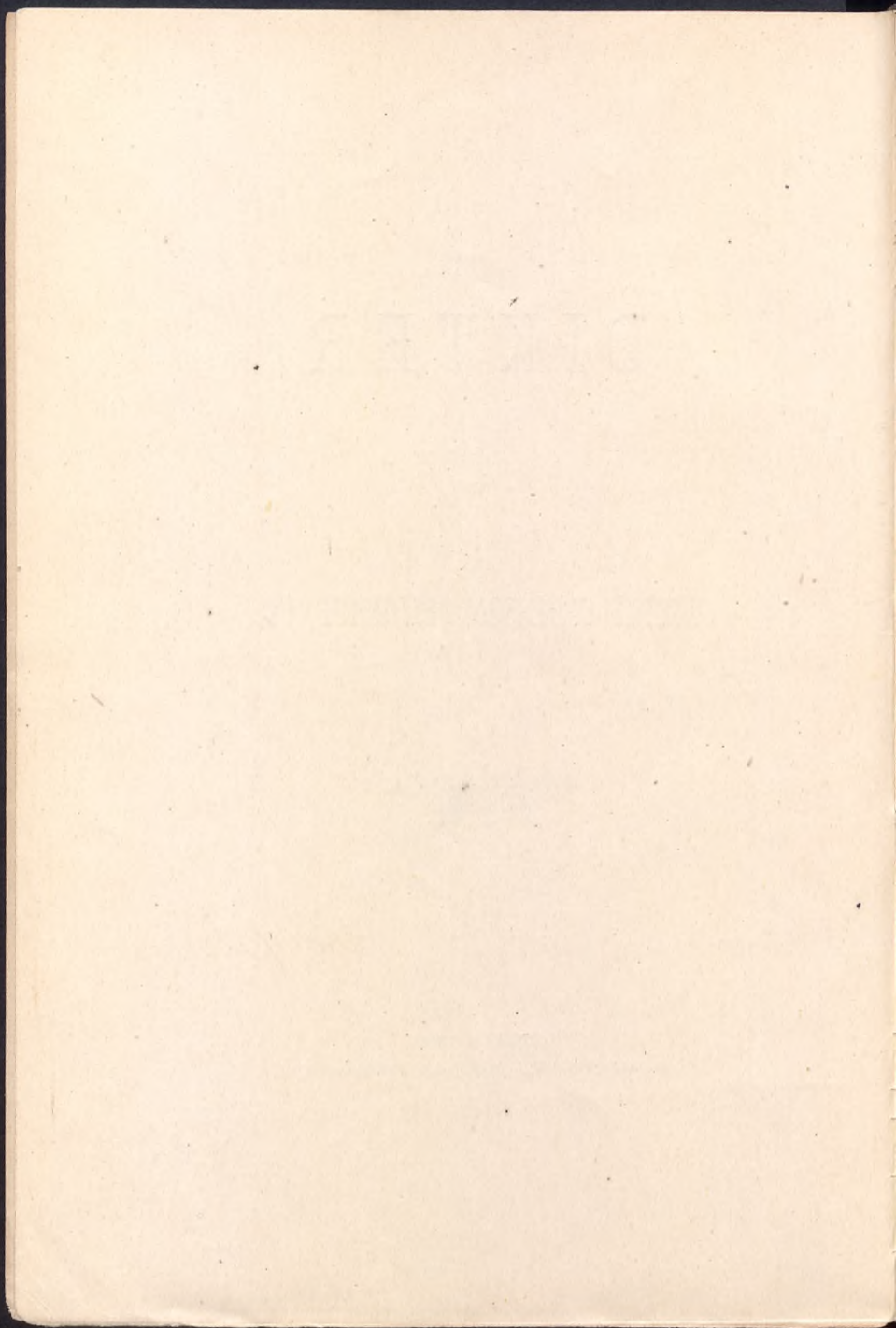
AF

GUSTAF CARLSSON LEIJONHUFVUD.

UPSALA 1886

R. ALMQVIST & J. WIKSELL'S BOKTRYCKERI.

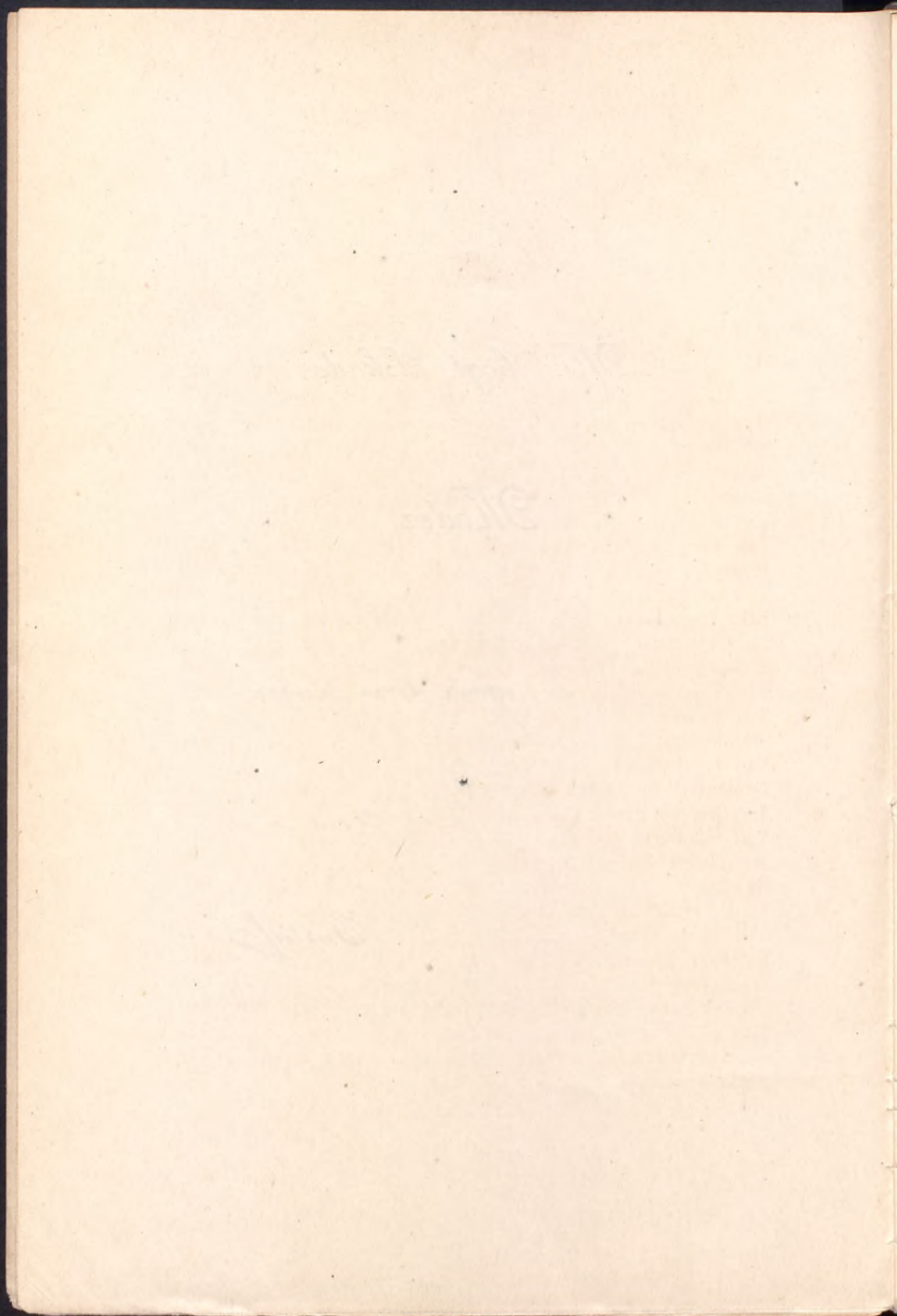
Min högt älskade

Moder

egnas dessa sånger

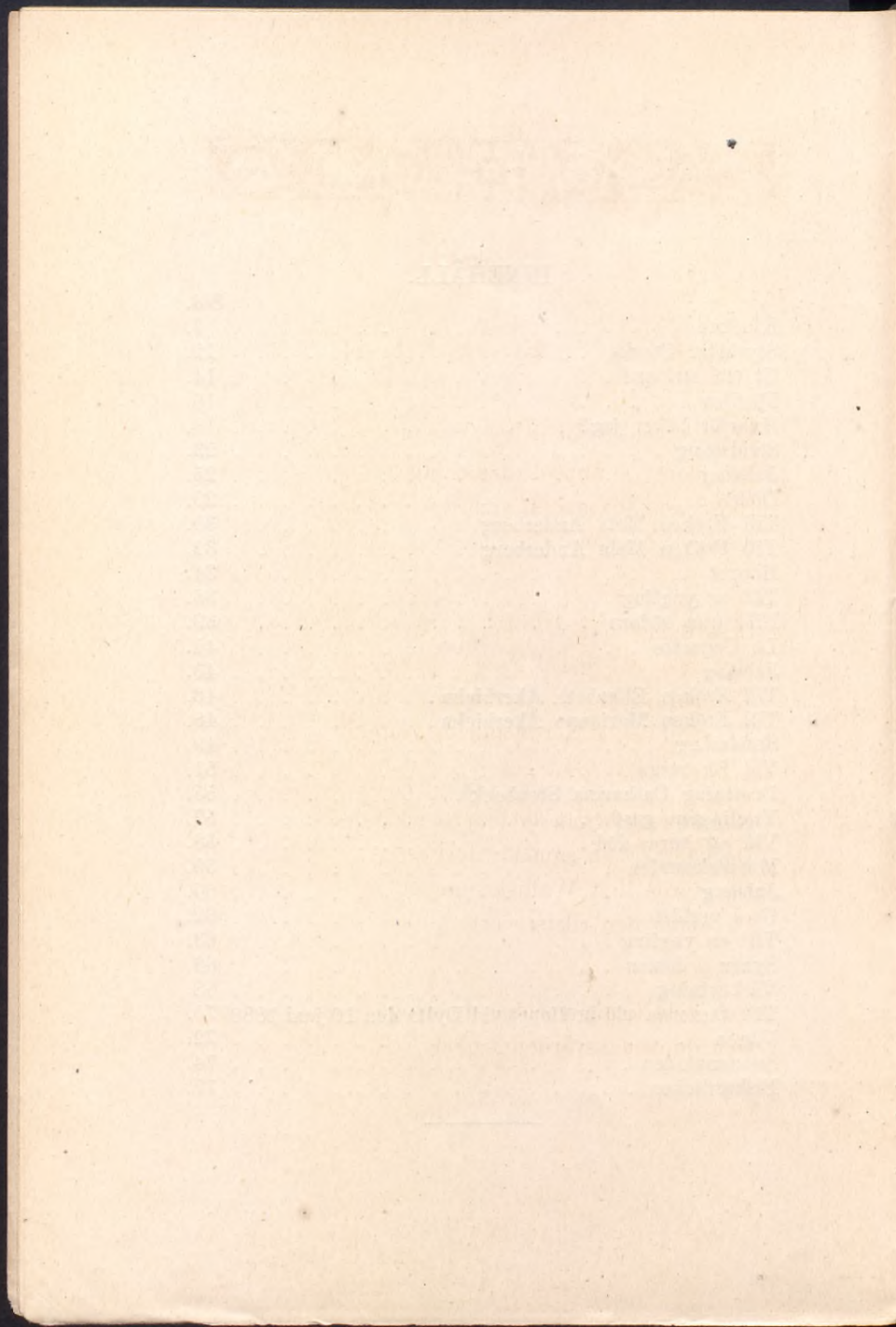
af

Gustaf

INNEHÅLL.

	Sid.
Klockan	7.
Styrbjörn Starke	12.
Ut till striden!	14.
Fjärilen	16.
Hvarför lefver jag?	18.
Stridssång	23.
Julsång	25.
Döden	29.
Till Fröken Mela Anderberg	30.
Till Fröken Mela Anderberg	32.
Hoppet	34.
Till en yngling	36.
Bild från södern	39.
La Coquette	41.
Julsång	43.
Till Fröken Elisabeth Åkerhielm	46.
Till Fröken Marianne Åkerhielm	48.
Stridssång	49.
Vid Ekeberga	51.
Drottning Catharina Stenbock	55.
Ynglingens graf	57.
Vid ett barns död	58.
Menniskoanden	59.
Julsång	60.
Ut i verlden	62.
Till en yngling	63.
Synen i dömen	66.
Vårbrytning	68.
Till tärnorna vid bröllopet vid Dylta den 10 juni 1886	70.
Vågen	72.
Sunnanvinden	74.
Fiskarflickan	77.

Klockan.

Ett stycke från helga Vineta
Ett fäste på klippstranden låg,
Hvars make man fåfängt fick leta
Kring Östersjöns brusande våg.

Dess namn, det var Jomsborg. Från vågen
Med fasa och harm man det såg;
Var härden för vikingatågen,
Ty strid låg i Nordmannens håg.

När stormklockan ljöd uppå stranden,
De kämpar sig samlade fort,
De styrde mot Walliska landen,
På byten den rikaste ort.

Och vida kring världen de drogo
Och doppade svärden i blod

Och borgar och fästen de togo
Med vildhet och trotsande mod.

Men tiden förändras; der borgen förr stod,
Nu ligger ett hvitmenadt kloster;
På marken, der förr runnit oskyldigt blod,
Nu munkarne be: "Pater noster".

När solen mot vesterland sänker sig hän,
Der skyarne glöda i lågor,
Och stjernorna sprida sitt darrande sken
Kring Östersjöns natthöljda vågor,

Då höres på stranden ett dallrande ljud
Likt kyrkklockors klang uti qvällen,
Och tonerna stiga i bäfvande skrud
Så sakta mot skyhöga fjällen.

Det är just den klockan, hvars stormande ljud
Ock hördes i vikingatiden; —

Nu höjas dess toner till verdarnes Gud
Och bjuda, försonande, friden.

Åter hafva sekel svunnit,
Rullat fram bland sorg och strid,
Och mång' tusen hjertan funnit
Efterlängtd, evig frid. —

Ofta går jag till det tempel,
Som från kullen strålar glädt,
Der försoningen sin stämpel
Ibland dystra minnen satt.

O, hur skönt att långt från fejden
Utaf verdens larm och brus
Lyssna i den tysta nejden
Uppå vindens milda sus,

Hvilken hviskar om förflutna
Dagars glans och vilda makt,

Hviskar om den blodbegjutna
Dystra, brottuppfyllda trakt.

Förut stod der vikingslottet
Spejande kring hafvets våg —
Dock, när rågadt blifvit måttet,
Det i grus och spillror låg.

Sedan höjde sig ett kloster
På dess grusade ruin;
Munkar nu sitt "Pater noster"
Bedja, druckna halft af vin. —

Klostret, när sin nya stämpel
Anden uppå tiden tryckt,
Fick ge rum för detta tempel,
Som den fria anden bygt.

Ofta hör jag uti qvällen,
Då jag nalkas kullens topp,
Klockors eko ifrån fjellen
Klinga som af himmelskt hopp;

Mildt och skönt ibland de ljuda,
Talande i vemodsdrag,
Än de dåna, som de bjuda
Ville oss till domedag.

Dessa klockor än desamma
Äro, som i fordomtid
Kallade till stridens flamma,
Ringde hop till bönens frid.

Deras stilla toner strömma
Öfver mig med ljus och frid,
Och jag kan ej längre drömma
Om en evig menskostrid.

Stockholm, 1883.

Styrbjörn Starke.

Hvem är den stolta draken, som far på Eystrasalt,
Hvem är den jättelika, den nordiska gestalt,
Som står i aktern, lutad emot sitt kämpasvärd,
Och som tycks vilja krossa en svag och usel värld?

Jo, Styrbjörn, kungasonen, som ut i härnad går.
Förskjuten af kung Erik han vred och hatfull står;
Han efter konung Olof ej Svearike fick,
I stället han, bortjagad, i neslig landsflykt gick.

Till Jomsborg styr han färden, den stolta vikingborg,
Som krossat mångens hjerta, gjort mången ungmö
sorg

Der vill han njuta, frossa af faror, strid och blod
Och visa Söderns söner sitt stolta mannamod.

När der han jarl har blifvit, han återvänder nog,
Ty längtan honom drifver till Nordens berg och skog.

Med svärdet vill han visa till tronen ärftlig rätt,
Och att i kungasöner än lefver gudars ätt.

Så står han hugstor, lutad mot väldigtt kämpasvärd,
Och skådar ut i drömmar utöfver stormig fjärd,
Betraktar sina kämpar på drakens däck ombord,
Som en gång skola visa sin kraft i gammal Nord.

Men solen dalar sakta i böljors vilda brus,
Och draken seglar framåt i månens bleka ljus,
Då höres ifrån stranden utöfver hafvets vidd
Det stolta Jomsborgs klocka, af guldgul koppar smidd.

Och fram de kämpar sprungo till stambon uti förn,
Men ensam uti aktern står kungasonen Björn.
På knä nu ned han faller och ber till väldig Tor:
"Den går ur strid med seger, som uppå gudar tror."

Men nu hans kämpar jubla och vildt på sköldar slå,
Och härrop mäktigt ljuda mot vikingsstranden då;
Från landet lurar svara bland vapnens gny och dån,
Men uppå drakskepp tjusad står krigisk kungason.

Stockholm, 1883.

Ut till striden!

Du är lugn och frid i Norden;
Göta lejon sofver trygt
Bak det värn i fosterjorden,
Det af gamla lagrar bygt —
Men om emot Sveriges stränder
Ovän sina härar sänder,
Skall jag stolt och glad min lyra slå
Och för landets söner sjunga så:

Ut till striden! Ut till striden
För det kära fosterland!
Sveas söner, I, som biden
Uppå fosterjordens strand!
Nu är hvilans tid försvunnen,
Nu är kampens dag upprunnen.
Nu är striden icke mer en dröm.
Se valkyrian vinkar stolt och öm!

Ingen rast och ingen hvila
Fins för Sveriges söner mer.
Må vi gladt och hurtigt ila
Dit, der döden mot oss ler;
Städs ock på vår krigarbana
Troget stå vid blågul fana
Och, när tusen dödar der oss nå,
Höja tjusta blicken mot det blå.

Må vi skynda ut i striden!
Striden är oss alla kär! —
Ack, hur herrligt dock, att friden
Icke evigt vistas här!
Skynda ut och strid för äran,
Som är ynglingens begäran,
Och med svärdet uti blodig hand
Stupa gladt för älskadt fosterland.

Stockholm, 1883.

Fjärilen.

En liten fjäril kring stranden flyger,
Han fladdrar glad öfver solig våg,
Och skummet sakta kring honom smyger,
Som nyss i glänsande stillhet låg.

Så glad än fjäriln kring böljan sväfvat
Och längre ut på den stora fjärd;
Det lätta väsen för intet bäfvat,
Ty lugn och fri är dess solskensfärd.

Men se, nu kommer en vredgad bölja
Och dansar vildt kring den lilla då,
Och fjäriln måste med vågen följa —
Och drages ned i det djupa blå. —

Så korta äro ock alla fröjder,
O, menska, här uti jordens land!
Bäst som du står uppå lifvets höjder,
Så rycks du hädan till stjernlös strand.

Grönsöö i Augusti 1883.

Hvarför lefver jag?

(I Fröken Elisabeth Åkerhielms minnesbok.)

Säg mig Du, o Gud, som allt har danat,
Hvarför lefver jag väl här,
Der jag aldrig känt, blott dunkelt anat,
Hvad en verklig kärlek är?
Hvarför blef jag kastad ur ditt sköte
För att blott gå sorg och qual till möte,
Som på gudaanden tär?

Hvilken himmelsk lag blef af mig bruten
Fordom uti himlens sal?
Hvarför från ditt anlete förskjuten
Blef min själ till jordens dal? —
Ingen kan din Gudoms vishet spana; —
Hvarför, Herre, dock ett väsen dana
Blott till oro, blott till qual?

Hvarför som en ödets lekboll drifves
Jag omkring på livvets haf?
Hvarför lefva, då det icke gifves
Något skönt — om ej en graf?
Om jag till ett högre mål dock ännas,
Hvarför i den vida öken lemnas
Utan någon vandringsstaf?

Ack, jag tvungen är att ödet lyda,
Lyda blindt dess hårda lag,
Kan ej tidens dunkla gåta tyda,
Märker dock dess vingslag.
Huru länge skall jag stå i striden?
Skall jag en gång evigt finna friden
Efter tidens sista dag?

Var det endast att din makt få visa
Som Du, från din himmel, Gud,
Lät mig hit till jorden stolt förvisa?
Eller bröt jag något bud?
Var det därför som jag föll från ljuset,
Derför jag stod upp ur jordegruset
Värnlös, iklädd stoftets skrud? —

Mången vilsen ande dessa frågor,
Tviflande och hånfullt gör
Och med andra slika kval och plågor
All sin lefnadsro förstör. —
Uppå dessa frågor jag dock finner
I mitt bröst ett svar, som gensvar vinner
Och som tviflets makt förgör.

Det är svaret: jag har danat blifvit
För att lära älska Dig,
Älska Dig, o Gud, som klart har skrifvit
Ditt insegel uppå mig,
Mig som stammar ifrån himlens salar. —
Huru länge än i jordens dalar
Uppå dunkel, villsam stig.

Fram jag vandrar, blir dock aldrig anden
Mogen för det rätta hem,
Färdig för ett lif i sälla landen, —
Men han älskar ändå dem.
Stilla bidande min ande trängtar
Och med salig bäfvan hänryckt längtar
Till sitt höga ursprungs hem.

Framåt ande! Du skall målet hinna,
Segra uti lifvets strid,
Evig kärlek se'n i höjden finna
Efter denna sorgens tid.
Fatta mod! Det mål, du efterlängtar,
Efter hvilket städs din ande trängtar,
Fins derofvan: der fins frid.

Ljuffigt stilla, heligt dunkla minne
Af ett svunnet land,
Af ett himmelskt Eden, — i mitt sinne
Tänder längtans brand.
Ack, jag känner, icke endast anar,
Klart den milda kärlek, hvilken manar
Mig att gå till trones strand.

Allom är ej gifvet vägen finna
Till *den* strand vid lifvets haf.
Många skynda, för att målet hinna,
Ifrikt fram, — men till sin graf, —
Komma så till otrons strand. — När färden
Se'n bland stormar ställes öfver fjärden,
Mången ande går i qvaf. —

Ack, inom mig känner jag, att anden
En gång varit i de sälla landen,
Varit hos sin Gud. —

Ack, hur ljuft det var i himlens höjder,
Hör än ofta jag bland jordens fröjder
I min själ dess ljud!

Ack, hur skönt, när en gång lefnadsloppet
Slutadt är, och barnatron med hoppet
Blifver kärleks brud!

Ack, hur skönt att då ibland de sälla
Eviggt uppgå i all kärleks källa,
Uppgå uti Gud!

Stockholm i Oktober 1883.

Stridssång.

För frihet på jorden
En stamort är Norden,
Vårt fädernesland. —
O, yngling, du älskar
Väl fädernas strand?

Då får du ej svika
Din pligt — icke vika
Ur kämparnes led!
Och manligt att strida
Dig äfven bered!

Fast nu endast talar
På berg och i dalar
Om frihet och frid
Den nordiska anden,
Kan komma den tid,

Kan komma den stunden,
Då stolt i den lunden,
Der friheten bor
Bland äran och kraften,
Och lagren den gror,

Att svärdet ur skidan,
Som tyst i förbidan
På striderna var,
Utflyger och klingar
Mot blågult standar.

Då, bröder, sig samla
Så unga som gamla
Till fädernas strid,
Den striden, som striddes
För frihet och frid.

Den nordiska ära,
Den gamla, den kära,
Den älska vi ju —
Och skola den skydda
I döden ännu.

Stockholm i Oktober 1883.

Julsång.

Sorglöst sträfvande
Menskosinne!
Ack, mins, i dag är ju Frälsarns dag!
Är väl sväfvande
För ditt minne
Den Aldrahögstes, den Godes drag?

Hänryckt bedjande,
Fall till jorden
För den, som evigt dig älskat så!
Ljuft dig glädjande,
Hör nu orden,
Som till ditt inre från höjden gå.

“Från morgonväkterna
Vare ära
I höjden Gud och på jorden frid!
Menskoslägterna

Måtte bära
En helig vilja i allan tid!“

Herren helsande
Segersånger
Så skönt uppstiga till himlens höjd,
Till Gud, frälsande
Den af ånger
Djupt tärda anden, i stoftet böjd.

Troget rigtande
Gudaanden
Emot de heliga fröjders sal,
Skall den, — svigtande
Under banden
Af syndens magt här i jordens dal,

Under jägtande
Strid i lifvet
Och med af tvifvel marteradt bröst
Och försmäktande, —
Se hvad gifvet
Var detta väsen till hopp och tröst.

Tidens brusande,
Stolta toner —
Ack, låt dem icke ditt sinne nå!
Låt de tjusande
Nådens toner
Uti ditt hjerta ett gensvar få!

Höj den lefvande
Gudaanden
Upp till de eviga himlars frid!
Slit de bäfvande
Jorbanden!
Ack, glöm ditt lidandes korta tid!

Själen börjande
Sucka, trängta
Djupt efter kunskap bland tidens brus,
Skall snart, sörjande
Synden, längta
Blott efter salighet, nåd och ljus.

Trofast skådande
Mot det klara,
Det sälla, eviga, sköna land,

Hvilket bådande
Underbara
Mystérer, strålar i ljusets brand,

Hänryckt dröjande
Vid det minne,
Som själen fyller med nåd, så blid,
Djupt dig böjande —
I ditt sinne
Då blifver julfröjd och julefrid.

Stockholm i December 1883.

Döden.

Djut af den sköna, den flyende dagen!
Grubbla du må ej på framtida öden!
Ty står förödelsebringaren, döden,
Plötsligt vid porten; de dånande slagen
Hörs af hans hårda, hans knotiga händer;
Då kan ej längre på jorden du njuta.
I sina armar han hårdt skall dig sluta,
Föra dig hädan till stjernlösa stränder.

Stockholm i April 1884.

Till Fröken Mela Anderberg.

Den första gången, då jag Dig såg,
Jag genast blef i Dig smått betagen.
Ej blott en lekande, glädtig våg
Du var; nej, mera, ty det ock låg
På djupet perla, så ren som dagen.

Det var ej tjusande skimmer blott;
Nej, ädel verklighet låg derunder.
Allt kommit herrligt uppå Din lott,
Ty ljuft och älskligt behag Du fått
I ljusa lefnadens morgonstunder.

Du var så tjusande, när du log
Ditt bästa, täckaste, skönsta löje; —
Det var som solsken i dyster skog; —
Vårt hufvud alla — jag kände nog —
Vi gladt för skönheten städse böje.

Ack, lycklig in i Din framtid träd
 Med fridfullt hopp och med barndomsfröjder,
 Och alla ljuft med Din friskhet gläd,
 Men lifvets allvar Dig ock bered
 Att se på lefnadens middagshöjder.

Och om jag ser Dig om några år —
 Om Dig jag säkert skall ofta drömma —
 Var lika mild, som Du var i går,
 Var lika skön som i lifvets vår!
 Men barndomssinnet Du ock må gömma.

Ack, vandra framåt med tro och hopp, —
 I hvarje människas bröst de gömmas;
 De föra ständigt allt högre opp, —
 Så skall i lefnadens hela lopp
 Du aldrig, aldrig utaf mig glömmas.

Ty allt det goda, det älskar jag
 Och allt det ädla och allt det sanna;
 Jag älskar skönhet i lifvets dag,
 Som är förenad med ljuft behag; —
 Dess rena minne skall evigt stanna.

Grönsöö i Juni 1884.

Till Fröken Mela Anderberg.

Jag mins den undersköna dag,
Då jag Dig såg
Den första gång. — Ett älskligt drag
Kring munnen låg.

Du var en engels hilda bild
Med fager kind,
Med panna hög, med blick så mild
Som vestanvind.

De blåa ögons milda glans
Och hårets prakt
Och dina tankars glada dans:
Allt egde magt.

Den aldrastörsta magten låg
Dock i de drag
Af ädelt sjäslif, som jag såg, —
Dem älskar jag.

De vittna ju en gång, en gång, —
Se'n skönhet är förbi,
Se'n tystnad ock är skaldens sång —
Om högre harmoni.

Grönsöö i Juli 1884.

Hoppet.

Uti menskans bröst
Bor odödligt hopp,
Stiger med sin röst
Emot höjden opp,
Stiger mot de ljusa, blåa himlar,
Der otalig mängd af verldar hvimlar.

Hoppets gröna staf
Är det bästa stöd,
Som den Högste! gaf —
Till den bleka död,
Och ännu, då lifvets afton skymmer,
Stöd dig vid den i din själs bekymmer.

Uppå lifvets haf
Hoppas, hoppas blott!
Bortom tid och graf
Har du målet nått.
Allt, hvad här du hoppats, skall du finna
Ofvan i förklarad skönhet brinna.

Hoppet strålar gladt,
Tjusande och ömt,
Har i dyster natt
Aldrig vänner glömt, —
Fins hos alla tusen myriader
Andar, nedlagdt der utaf Allfader.

En gång skall med fröjd
För ett hänryckt hopp
Uti himlens höjd
Portarna gå opp;
Men då det ju der skall visshet vinna —
I oändlighetens famn försvinna.

Grönsöö i Juli 1884.

Till en yngling.

Gå framåt, yngling, med hopp och mod!

Din tid är kort.

Ditt lif, lik vågen, som frusen stod,

Snart rinner bort.

Och kämpa manligt för landets väl,

Det är din pligt;

Ty mod bör bo i en ynglings själ

Och tillförsigt.

Ja, kämpa in i din ålders höst

För ljusets magt!

Bortvisa aldrig samvetets röst

Med stolt förakt!

Göm djupt det bästa, som lifvet gaf:

Ett trofast hopp.

En kärlek stor, som ej går i qvaf

Vid böljors lopp.

Om du blott vill, du det rätta kan,
Ty kraft du fått;
Och om du faller, — fall som en man:
Ditt mål du nått.

Snart kommer qvällen, då det är slut
På lifvets dag.
Den sista striden du kämpat ut
I vänners lag.

Och döden tager med kyss så kall
Från dig allting.
Kring dig det flydda då dansa skall
I andering.

Men allt det goda, som du har gjort,
Skall fram då stå;
Allt hvad du verkat i smått, i stort,
Skall ej förgå,

Men minnet alltid på jorden bo
Af dig i ljus. —
När kärlek vinkar dig hem till ro
Från lifvets brus,

Och andehviskningen stilla hörs
Kring bädden då,
Håll fast vid hoppet, ty trygt du förs
Då till det blå.

Grönsöö i Juli 1884.

Bild från södern.

(Efter att hafva ähört "Serenadvals" af Métra.)

Ack, dessa toner min tanke föra
Långt ned till södern, till andra länder,
Der inga sorger till dagen höra,
Der dansen trådes på gröna stränder. —
Se dit! Nu tystnar ju mandolinen,
Men in på banan sig muntert svingar
Vid ljud af skrällande tamburinen
En svartögd skönhet, som glädje bringar. —
Nu börjar dansen.

Ack, dansen stormande känslor föder!
Hur gladt den svartögda flickan dansar,
Hur ögat blixtrar, och kinden glöder!
Hur hon med blommor sitt hår bekransar,
Och hur hon liffigt och muntert skrattar
Och knäpper hurtigt med kastanjetter!
Hon nog åt lättsinnet rikligt skattar,
Men lif i bloden det synbart sätter,
Ty vild går dansen,

Det mörka håret kring skuldran lindar
Sig än artistiskt, än åter flyger
Det löst i rymden, förddt ut af vindar,
Men se'n igen det till halsen smyger. —
Men svartögd danserska aldrig rastar,
Hon ifrigt dansar och glädtigt skämtar,
Tills slutligt dock hon med ens sig kastar
På marken ned och der andlös flämtar; —
Och slut är dansen.

Stockholm i Augusti 1884.

La Coquette.

Säg, hvilken är väl det der, som svingar
Så täck, så nätt,
Som buren framåt på lätta vingar? —
Jo, "la Coquette"! —
Det är som skulle en elfva sväfva
På månljus mark,
Som skulle vestan bland bladen bäfva
I rosenpark.

Ack, se! hon dansar, det lätta väsen,
Som en sylfid!
Och hvarken blommorna eller gräsen
Berörs dervid.
Hon dansar glädtigt i yra ringar
I fager skrud
Och småler vänligt; — musiken klingar
I fulla ljud.

Se, hvad behag, som står älskligt skrifvet
I blickens glans! —
Ack, vore städs för en yngling lifvet
Dock blott en dans,
Bestämdt jag skulle i dansen svinga,
Förtjust och lätt,
Med en, som kunde slik glädje bringa
Som "la Coquette".

Men lifvet är icke dans — på rosor
Minst ju. Och ljus
Och mörker skifta på alla kosor
I lifvets brus. —
Men dansen slutar; tyst blir musiken
För bifall då. —
Jag ingen sett uti elfvors riken,
Som dansar så.

Stockholm i September 1884.

Julsång.

Det var synd, det var flärd,
Det var mörker på jord. —
För att frälsa vår verld
Derifrån — på Guds ord
Då den Eviges helige son steg hit ned
Och försoningens död för oss syndare led.

Då blef fröjd, då blef ljus
I den stormiga tid,
Ty från Allfaders hus
Kom det kärlek och frid,
Och de härskaror sjöngo i glänsande skrud:
Barmhertig, rättfärdig är verdarnas Gud!

Och den port, som var stängd
In till himlarnas sal —
Genom syndernas mängd
Här i sorgernas dal —
För hvar trängtande ande alltsedan den dag,
Då en menniska syndade först mot Guds lag,

Ack, den öppnades då,
Och af nåd kom en fläkt
Från det himmelska blå.
Och det hopp, som blef väckt
Att derofvan en gång bland de sälla få bo,
Det blef närdt utaf kärlek ock lågande tro.

Och den signade fest,
Hvilken firas i qväll,
Hvarvid glädjen är gäst
I palats och i tjäll,
Den må mana vårt sinne till tack och till bön
Och till lof af en kärlek, odödeligt skön.

Slut är oro och strid
I hvart människobröst;
Nu är glädje och frid.
Och den himmelska röst,
Hvilken talar om frälsning från synd och från död,
Talar innerligt ljuffigt med kärlekens glöd. —

Ack, du glädes af ljus,
Utaf skänker också;

Men i lefnadens brus
Finnas andra, som gå
För att tigga sig bröd i den yrande verld,
Och som sakna ett hem och en värmande härd.

I din ljufliga dröm,
Ibland gåfvor och ljus,
Ej den ringe dock glöm,
Ej den fattiges hus. —
Mins, Han sjelf var ju arm! — Men gif hjelp och gör
godt,
Du först då har din julfest rätt fira förstätt.

Stockholm i December 1884.

Till fröken Elisabeth Åkerhielm.

Haf tack för dessa sköna toner,
Som sprungit ur ett rent och ädelt bröst;
Det är liksom från högre regioner
Jag hörde ljudet af en engels röst,
Som manade mig strida troget
För andens frihet och för sannings ljus
Med sinne, städse redeboget
Att trotsa alla stormars vilda brus.

Jag älskar stå vid ljusets fana
Och kämpa städs i ädel, ärlig strid;
För mig fins icke någon annan bana:
Jag helgat i det sannas tjänst min tid.
Ack, att jag kunde, som jag ville,
Dock kämpa för allt rätt i lifvets dag!
Dertill behöfs blott kraft — ej snille —
Och hopp och mod, — men människan är svag.

Dock toner varma såsom dessa,
De skänka krafter åt min unga håg,
De ge mig mod att lyfta högt min hjessa,
De sprida solsken på min lefnads våg. —
Jag genom sångens lunder dragit,
Der allt i evigt fager grönska står;
En helsning derifrån jag tagit,
Som, lik min helsning, ljuder: Godt nytt år!

Stockholm i Januari 1885.

Till Fröken Marianne Åkerhielm.

En bredufva skyndar från stelfrusen Nord;
Hon flyger till skönare, varmare zoner.
I brevet, hon bringar, stå ristade ord,
Som bilda ett tack för de vänliga toner,
Som klingat emot mig så älskligt och gladt
Och värmdé mitt hjerta i midvinternatt.

Och sångareorden om striden för ljus,
För rätt och för sanning, de skola mig mana
Att stadga min mening i lefnadens brus,
Som är att stå troget vid sanningens fana. —
En helsning så ödmjuk i brevet ock står:
Ett godt, ett välsignelsebringande år.

Stockholm i Januari 1885.

Stridssång.

Snart hitåt från fjerran kust sig svingar
Krigets rykte öfver land och haf;
Stridens genius pröfvar sina vingar,
Drakar simma öfver böljans graf,
Härskri kanske mot de stränder klingar,
Der på länge icke lyfts en glaf.

Då du värne dina landamären,
Svea, frihetsstamorten i Nord!
Friska vindar blåsa ibland skären,
Der så mången gång din kraft blef spord.
Sveas unge söner, svären, svären
Att ej svika eder fosterjord!

Utaf edra ädla fäder lären:
Pligttrohet och mod till seger för. —
Fram till fosterlandets altar bären

Det, som hjertat klappar varmast för!
Glömmen gladt de enskilda begären!
Man först då sin pligt mot landet gör. —

Nalkas ovän Sveas fagra stränder,
Ser jag segrarnas gudinna då
Fatta, stolt och glad, i sina händer
Segervan, men rostig klinga blå. —
Svea sällast är af jordens länder,
Ty för henne söners hjertan slå.

Om det blefve strid för fosterjorden,
Skulle klinga fullare min sång;
Ack, jag skulle sjunga stolt om Norden,
Väckt ur dödssömn, nästan sekellång. —
Men jag är nog redan ande vorden,
När min lifsdröm sanning blir en gång.

Upsala i Mars 1885.

Vid Ekeberga.

Det var vid Ekeberga
En herrlig månskensnatt.
Uti den stolta parken
Just på den sten jag satt,
Der konung Gösta sutit
En dag, i sorg försänkt,
Och många stora tankar
För gamla Sverige tänkt.

Men slottet, — hvilket länge
Igenom släkten gick, —
Der konung Gustaf äfven
Sin Margaretha fick,
Det finnes icke mera;
Men gamla kyrkan står
Än på den plats, den stått på
I många hundra år. —

Nu som i dröm jag skådar
Likväl det gamla slott;
Jag ser der riddarsalen
Helt klädd i gult och blått.
Mig synes ock kung Gustaf,
En ädelt hög gestalt,
En manlig, ståtlig ädling
Af gammal nordisk halt.

Det var på qvällen utaf
Hans sköna bröllopsdag;
De många ljusen spredo
Sin glans med välbehag
På landets störste hjelte,
På Sveas bäste kung,
Som kände sig så lycklig,
Så full af hopp, så ung.

Och nu de trådde dansen
I kunglig bröllopsskrud.
Dock låg ett drag af vemod
Uppå hans sköna brud;
Hon mist sin ädle Sture,
Sin trogne barndomsvän;

Hon känner hjertat klappa
Så fort och varmt igen. —

Se'n såg jag gamla kyrkan
Belyst af hundra ljus;
En procession intåga
Jag såg vid orgelns brus;
Der bars en ädel medlem
Utaf den gamla slägt,
Hvars ättemoder burit
En Svea-drottning's drägt.

Af folk nu templet fylles,
Som dyster sorgdrägt bar;
De myckna tårar sade,
Hur kär den döde var.
Så sorglig sången ljuder;
Der hålles griftetal:
Den dödes bragder täljas
I lifvets jemmerdal.

Se'n bärs den prydda kistan
Af adelssvenner ned
I hvalfvet, der den ställes

Bland stolta fäders led,
 Hans riddarvapen sättes
 I släktens grafkor opp,
 Och gyllne taflor tälja
 Den dödes lefnadslopp. —

Se'n såg jag åter slottet —
 Nu säljas på auktion;
 Det måste ske, ty pengar
 Nu brast för "Herr baron".
 Det ärfda gods för alltid
 Ur stolta släkten gick.
 På dess ruiner solen
 Sin glans snart sprida fick.

Som jag helt tyst försjunken
 I tusen tankar satt,
 Försvunno alla bilder
 Med ens i månljus natt. —
 Ack, huru allt på jorden
 Likväl fäfängligt är!
 Och hur allt är förgängligt,
 Som denna tid beskär!

Espelunda i Augusti 1885

Drottning Catharina Stenbock.

Det var Catharina Stenbock,
Den drottning god. —
En vacker dag inför henne
Kung Gustaf stod.
Den darrande ungmön han bad om dess hand —
Hon redan var bunden med kärlekens band
Se'n barndomens tid vid en annan.

Hon måste sin kärlek försaka,
Sin barndomstro
Och friaren följa som maka
Till furstligt bo.
Då hade hon hellre gått neder i graf,
Än burit den krona, som konungen gaf.
Men tankarne ändras med tiden.

Ty blef hon en älskande drottning,
En maka god.

Hon vikit för nornornas lottning
Med ädelt mod.
Och långt från, ja, långt utom konungens hof
Man hörde den älskade drottningens lof
Gå uppåt tillsammans med böner.

Ibland, när i nattlig timma,
Den drottning blid
Tror trygt, att kungen re'n somnat
Från dagens strid,
Så hör han en suck, liksom vindens på haf:
"Den ädle kung Gösta jag nog håller af,
Men Roosen förgäter jag aldrig."

Grönsöö den 12 September 1885.

Ynglingens graf.

Solstrålen dansande smeker
De lindar,
Lindar
Sig kring deras bugande toppar
Och leker
Så vänlig och blid
På ynglingens grönklädda graf.

Stormande vindar, som rören
Upp vågen,
Vågen
Ej afbryta blommornas knoppar
Och stören
Ej heller den frid,
Som döden åt ynglingen gaf.

Grönsöö den 13 September 1885.

Vid ett barns död.

Skön är en gång efter slutad jordisk strid
Menskoandens ingång uti himlens frid,
Hvilken vinkar efterlängtd, ren och blid.
Friad ifrån sorger, oro, bittra qval,
Sväfvar anden stilla upp mot himlens sal,
Upp till frihet och till fröjder utan tal.

Skönare är dock att uti barndomstid
Fridfullt somna bort från lifvets strid,
Från dess yra flärd, dess jägtan och dess id, —
Somna bort ifrån dess tvifvel och dess larm,
Såsom barnet somnar på sin faders arm, —
Då ej anden ännu villad är och arm.

Stockholm den 8 November 1885.

Menniskoanden.

Hur skönt efter slutade strider
I jordens så fridlösa dal
Sin ande för eviga tider
Få höja till himlarnes sal!

För anden, som suckar med trängtan
Till glädjen, — men friden också,
Der stillas hans bäfvande längtan,
Ty frid bor i höjden den blå.

Stockholm den 25 November 1885.

Julsång.

Kommen är juletiden,
Kärlekens sköna fest;
Under den hårda striden,
Ljusets och mörkrets strid,
Kärlekens högsta prest
Kom för att medla frid.

Hit ned i menskoskepnad
Himlarnes Herre steg;
Skönt emot mörkret väpnad
Var han med andans svärd,
Kom för att oss en väg
Bana till ljusets verld.

Häftigt då pågick striden;
Skiftning af natt och ljus. —
Nu är den dock förliden;

Segrat för evig tid
Har öfver verdens brus
Ljuset och himlens frid. —

Gud vill ur synden rycka
Menskan, i bojer snärd,
Kärleksfullt stilla trycka
Henne till fadersbröst.
Anden, af qval förtärd,
Höfves nog frid och tröst.

Gud vill oss alla kalla
Hem till vårt ursprungsland.
Må vi då, om vi falla,
Fatta med hopp och tröst
Tacksamt hans fadershand,
Följa hans milda röst!

Må vi i dag ock lofva
Herren med barnslig fröjd,
Hvilken som bästa gäfva
Sände åt oss hit ner
Sonen från himlens höjd, —
Der för oss nu han ber.

Stockholm den 24 December 1885.

Ut i världen.

Där en dag du träder ut i världen,
Tag då med dig från ditt hem på färden
Allt det goda, som du der har lärt,
Allt, som se'n din barndom är dig kärt!

Göm det djupt uti ditt unga hjerta!
Det skall nog i sorg, i strid, i smärta
Glädja dig och lifva upp ditt mod,
Lugna ock det yra ungdomsblod.

Uti sorgens dagar hemmets minnen
Skola framstå klart för dina sinnen;
Och i dessa stunder skall du se
Lifvet endast, endast mot dig le.

Stockholm den 10 Februari 1886.

Till en yngling.

Har du ej älskliga ungmön sett,
Ungmön med kolsvart hår?
Är hon ej tjusande dock och nätt,
Bild utaf nyfödd vår?
Är hennes gång som vindens ej lätt,
När den bland rosor går? —
Känn, hur ditt längtande hjerta slår.

Känner du icke henne igen,
Som var din barndoms brud?
Hör du från barndomens dal ej än
Älskade stämmans ljud?
Lycklig, lycksalig för alltid den,
Som i sin ungdoms vår
Saknade bruden dock återfår.

Var hon ej engeln uti din dröm,
Drömmen om framtidshopp?

Ack, hennes bild i ditt hjerta göm!
 Kanske i lifvets hopp
 Vinkar hon dig dock leende öm, —
 Öppnar mot dig sin famn,
 Som är din kärleks väntande hamn.

Vet du, hvad älska, hvad kärlek är? —
 Kärlek är himmelens lån.
 Den i sitt inre en gudom bär;
 Ofvan den stammar ifrån.
 Kärleken, luttrad och ren och skär,
 Fri ifrån låga begär,
 Ädlaste målet på jorden är.

Ser du ej ofta den huldans bild,
 Skön som den gryende dag?
 Är såsom rosens doft hon ej mild,
 Rik såsom den på behag?
 Men såsom forsen, brusande vild,
 Är hennes lif blott en dans,
 Dans bland blommor och solljus och glans.

Glöm dock, o yngling, ditt hjertas qual,
 Glöm det i lefnadens brus!

Glöm, att din frid hon ur hjertat stal!
Se, är ej framtiden ljus,
Full utaf kärlek och sångernas tal? —
Aldrig hon glömde dig än:
Det, som hon tog, hon gifver igen.

Upsala den 19 Mars 1886.

Synen i dômen.

Sol genom fönstren strömmar;
Strålen leker bland tempelhalv. —
Jag står försänkt i drömmar. —
Plötsligt då det i koret skalf.

Der synes Gustaf Trolle —
Nyss är bortlagd hans biskopsskrud —
Hårdt uti handen hålla
Stålblankt svärd, som är krigarns brud.

Lyssna! Han säger orden:
Hurtigt framåt på krigets färd!
Först, när i gamla Norden
Kung är Kristian, då bort med svärd! —

Sorl genom katedralen
Ljudar; klang emot sköldar hörs.

Ifrigt emot portalen
Stolta, krigiska skaran rörs.

Nu jag ur drömmen väckes. —
Väldig sång genom templet går. —
Minnena med mig gäckas
Från den tid, som jag bäst förstår.

Upsala den 4 April 1886.

Vårbrytning.

Se strålen hoppar
Från gren till gren
Och ler mot knoppar
Och blad och blommor
I ljusets sken.

Och böljan leker,
Ty, frigjord nyss,
Den stranden smeker,
Der blommor växa,
Med kyss på kyss.

Och rymden klingar
Af fågelsång;
Sitt tack nu bringar
En vingad skara,
Att än en gång

Den döda jorden
Till lif uppstått,
Och att i Norden
All köld och mörker
Till sist förgått.

Nu svinner smärta
Och sorg och tår.
I menskans hjerta
Vid vårens ankomst
Blir det ock vår.

Stockholm den 26 Maj 1886.

Till tärnorna på bröllopet vid Dylta.

Den 10 Juni 1886.

Jag sjunger de älskliga tärnornas lof;
En hvar utaf dem har ej like.
Man söke i hydda, i konungens hof,
Man söke allt'genom vårt rike.

Jag vet icke hvem, som den fagraste är:
En rik är på sprittande glädje,
En annan en kind har så rosig och skär,
En strålande blick har den tredje.

Doek hafva de alla, helt visst jag det tror,
De tjusande, qvinliga dygder,
Som finnas så rikt hos hvar ungmö, som bor
I Skandiens herrliga bygder.

För sanning och skönhet de bilda en vakt,
 Den fagraste väl uppå jorden,
 Och strida med skönhetens kufvande makt
 För kvinnornas frihet i Norden.

Ack, mången af Eder är kanske nu glad
 Att än vara fri och ej bunden,
 Så fri som den skimrande fjärl bland blad
 Och blommor i doftande lunden.

Likväl på en sak jag helt säkert dock svär,
 Att vårar så många ej grönska,
 Förr'n tärnornas flock skall, så fri den nu är,
 I tysthet sig *friare* önska.

Men innan jag slutar min sång för i dag:
 En skål för de unga, de sköna,
 Som städse med glädje och ädelt behag
 All lefnadens fester bekröna.

Espelunda den 9 Juni 1886.

Vågen.

Dånande vreda våg,
Sakta ditt stolta tåg!
Slå ej så hårdt mot strand!
Skona den hvita sand!
Snart är det stilla qväll —
Solen bak skog och fjäll
Sjunker i domnad sjö, —
Då är det tid att dö.

Just såsom dagens strid
Stilla för qvällens frid
Somnar och tynar af —
Så på det vida haf
Skall du, o bölja blå,
Sakta till hvila gå,
Söka en fjerran ö
För att för natten dö.

Morgon derpå helt glad
Skynda igen åstad,
Skynda ut på det haf,
Hvarest du har din graf!
Der kan du somna sött,
Se'n du dig rullat trött,
Der, i den rätta hamn,
Dö i din faders famn.

Grönsöö den 31 Juli 1886.

Sunnanvinden.

Kom, sunnavind, för mig förkunna
Allt, hvad du skådat på din färd,
Uppå din flygt, den oupphunna,
I Söderns rika, trolska verd.

Och sunnavinden kommer, talar
Om allt det, som den skådat der,
Om allt, som honom händt i dalar,
Der röda drufvans hemvist är.

Han varit långt i Söderns länder,
Med svalan ofta kapp han flög;
Han hvilat ut på Nilens stränder,
Der fjäriln doft ur rosen sög.

Han älskar Söderns varma sommar,
Som allting med sin glöd förtär;

Men sommarn, som i Norden blommar,
Den är dock honom mera kär.

Men alltsom uppå södra jorden
Dess sol blir mer och mera varm,
Han ilar hän till kalla Norden
Och sluter sig intill dess barm.

Han hvilar der en stund — och plötsligt
Står sommarn fram uti vår Nord;
Den är en son af sunnanvinden;
Dess höga moder är vår jord.

Och det är därför som han älskar
Den sommar uti Nord så ömt:
Det är hans barn, det är den ättling,
Han under färden hit sig drömt.

Men sommarns sagolika lefnad
Är icke lång i Nordens land;
Den är snart slut; och sunnanvinden
Då åter flyr till Söderns strand.

Men när sin ban ett solhvarf lyktat,
Är sunnanvinden åter här;
Och åter börjas samma saga:
I Norden sagan älskad är.

Grönsöö den 27 Augusti 1886.

Fiskarflickan.

Unga, fagra fiskarflicka,
Följ mig ut på lugna vågen!
Medan der jag sakta gungar,
Vill jag ur ditt öga dricka
Eld och kraft i ungdomshågen.

Och hon följer mig på färden.
Solskensvarm är sommardagen.
Jag vill ro kring insjöns holmar.
Spegelblank är vida fjärden,
Solbelyst står täcka hagen.

Hurtigt rör hon lätta båten;
Som en pil den framåt flyger,
Klyfvande den lugna ytan, —

“Här“, hon säger, “är just stråten,
Uppå hvilken gäddan smyger.“

Om allt möjligt hon nu talar,
Om sin faders lilla stuga
Och om sina barndomsminnen,
Hur hon lekt på berg, i dalar; —
Far är en, som heter duga.

Han har stora fiskevatten;
Han är som en konung mäktig;
Han ror ut, då dagen bräcker,
Kommer hem först emot natten,
Litet trött, men lika präktig.

Mor, hon sköter trädgårdslanden,
Blommorna i staden säljer,
Får för dem då några slantar;
Och jag plockar bär vid stranden;
Dock de mogna blott jag väljer. —

Snart vi blifvit goda vänner
På vår färd kring fiskarns riken;

Ej blott hennes ålder vet jag,
Nej, jag mycket mera känner, —
Vet, hon har en vän i viken.

Hvilken lefnadsglädttig tärna,
Och så vackert hon sig skickar! —
Jag för henne sagor täljer;
Att hon lyssnar till dem gerna,
Ser jag utaf hennes blickar.

Åter är jag invid stranden,
Ger en penning till belöning,
Beder henne den begagna,
Nyttja den för trädgårdslanden
Eller till sin drägts försköning.

Näpet niger hon och säger,
Darrande en smul på rösten:
"Tack så mycket, gode herre!
Jag är glad att jag den eger,
När jag gifter mig till hösten."

Jag tog afsked; i sin koja
Hastigt nu försvann den unga. —
Stolta fiskarfolk, som icke
Finner fattigdomens boja
Bland de svåra, bland de tunga.

Grönsöö den 1 September 1886.

